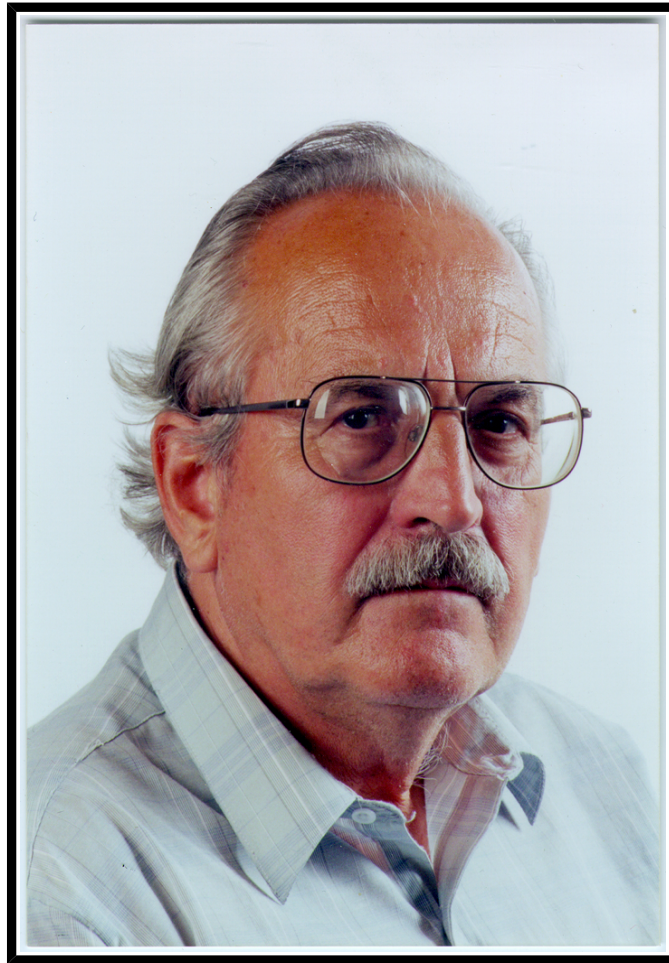

PhDr. Jozef Jablonický, DrSc.
(03.01.1933 – 07.12.2012)

Nielen pracovníci Ústavu politických vied SAV, ale všetci, ktorí poznali, či už osobne alebo prostredníctvom prác pána doktora Jozefa Jablonického prijali s hlbokým zármutkom správu o jeho úmrtí.

Posledná rozlúčka so zosnulým bude dňa 13. decembra 2012 o 14.45 hodine v bratislavskom krematóriu.

Dr. Jozef Jablonický patril nepochybne k najvýznamnejším znalcom druhého československého odboja a historických udalostí Slovenska 20. storočia. Knihou „Z ilegality do povstania“ z roku 1969 rehabilitoval a vrátil do spoločenského povedomia ľudí zaradovaných do občianskeho odboja. O kvalite a aktuálnosti tejto monografie svedčí aj to, že po štyroch desaťročiach pripravilo Múzeum SNP jej druhé vydanie, ktoré je obsahovo nezmenené. V roku 1974 musel z politických dôvodov odísť z Historického ústavu SAV a stal sa na dlhé roky zamestnancom Štátneho ústavu pamiatkovej starostlivosti v Bratislave. Nadalej sa však zaoberal témami súvisiacimi s protifašistickou rezistenciou. Počas obdobia normalizácie nemohol publikovať výsledky svojho bádania, a preto ich rozširoval samizdatovo, a následne vychádzali v exilových periodikách a publikáciách. Ako jediný historik na Slovensku polemizoval s prácou Gustáva Husáka „Svedectvo o Slovenskom národnom povstaní“. Od roku 1976 do roku 1989 bol v priamej konfrontácii so Štátnou bezpečnosťou. Patril k občianskemu disentu.

Vo svojich prácach sa snažil o čo najvernejšie zobrazenie udalostí a osôb zaradovaných k druhému odboju. V počiatkoch spracovávania osudov odbojárov sa dozvedal o ich perzekvovaní, ktorému boli vystavení počas komunistického režimu. Vyšetrovaníu, súdeníu, žalárovaniu a rôznym formám šikanovania odbojárov po Februári 1948 sa systematicky venoval po roku 1990. Pravda a spravodlivosť neboli pre Dr. Jablonického len abstraktné pojmy, ale životný postoj. Bol presvedčený o tom, že pravda zvíťazí, aj keď cesta k tomuto poznaniu nie je jednoduchá. Patril k tým osobnostiam, ktorých vyjadrenia vždy zavážili. Svoje presvedčenie nikdy neskrýval. Nemal obavu z konfrontácie, lebo si bol vedomý sily pravdy. Celý jeho život bol spojený s pravdou, so spravodlivosťou a s pokrokom. V publikovaných prácach a vyjadreniach pripomínal nevinné obete, ktoré sú vždy na rozdiel od vykonávateľov nepravostí známe. Po zmene režimu v roku 1989 na nikoho neútočil, ale začal sa systematicky venovať téme perzekúcie odbojárov komunistickým režimom. Do nových pomerov vstupoval s vysokým morálnym a profesionálnym kreditom.

Stal sa spoluzakladateľom novovzniknutého pracoviska v rámci SAV, a to Politologického kabinetu SAV. Zároveň bol predsedom Komisie vlády SR pre analýzu historických udalostí z rokov 1967 – 1970. Už pri konštituovaní Politologického kabinetu SAV si uvedomoval, že politická história bude mať opäť silný vplyv na politiku, čo platí vlastne dodnes. Osem rokov bol riaditeľom tohto pracoviska. Po skončení druhého funkčného obdobia v roku 1998 sa naďalej podieľal na jeho aktivitách a rozvoji. V rokoch 2000 – 2008 bol predsedom Vedeckej rady najprv Politologického kabinetu SAV a od roku 2002 Ústavu politických vied SAV.

Celoživotné dielo Dr. Jozefa Jablonického je ohromné. Sú to minimálne dve desiatky kníh, nespočetné množstvo štúdií a vyjadrení pre médiá. Jeho práce sú nielen aktuálne, ale aj inšpiratívne. Po rokoch namáhavej práce sa dočkal aj celospoločenského uznania v podobe niekoľkých významných ocenení, či už je to Pribinov kríž I. triedy udelený prezidentom SR, cena Ministra kultúry SR, cena Milana Hodžu, cena Dominika Tatarku, alebo cena Múzea SNP.

Záujemcovia o dejiny Slovenska 20. storočia budú stále nachádzať odpovede na vlastné či cudzie otázky v dielach významnej osobnosti historickej vedy na Slovensku, ktorou Dr. Jozef Jablonický rozhodne zostáva.

Češť jeho pamiatke.